

DECIZIE

14 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Alexandru Solovei

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Solovei împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a contestației și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Alexandru Solovei și admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată hotărârea primei instanțe în partea admiterii parțiale a pretențiilor și emisă în această parte o nouă hotărâre de respingere a acțiunii

constată:

La 22 aprilie 2016, Alexandru Solovei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a contestației și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat la 01 martie 2012, a contestat la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău procesul-verbal cu privire la contravenție din 27 august 2011, contestația fiind respinsă prin hotărârea din 12 aprilie 2012, a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2012.

Indică că la 17 iunie 2012, a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 12 aprilie 2012, cererea fiind respinsă prin încheierea instanței de fond din 20 iulie 2012.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2012, încheierea menționată a fost casată cu remiterea cauzei la rejudecare, iar prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 02 mai 2013, a fost admisă contestația și anulat procesul-verbal cu privire la contravenție din 27 august 2011.

Hotărârea menționată a fost atacată cu recurs de către partea vătămată, recursul fiind admis prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2013, cu

remiterea cauzei la rejudecare. Ulterior, prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 24 decembrie 2013, a fost respinsă contestația lui Alexandru Solovei. Acesta a depus recurs, care a fost admis prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2014, cauza fiind remisă la rejudecare.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 03 noiembrie 2014 a fost admisă cererea de revizuire, a fost admisă contestația și anulat procesul-verbal cu privire la contravenție din 27 august 2011.

Partea vătămată a depus recurs care a fost admis prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2015, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 30 martie 2016 a fost respinsă cererea de revizuire a lui Alexandru Solovei, drept urmare a depus recurs, care, la momentul depunerii acestei cerere se află pe rolul Curții de Apel Chișinău.

Sușține că prin multiplele anulări a hotărârilor emise în speța și remiterii cauzei la rejudecare i s-a încălcat dreptul la judecarea cauzei în termen rezonabil, drept garantat de art. 2 și 454 Cod contravențional, art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prevăd că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 166 – 167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a contestației depusă de el împotriva procesului – verbal cu privire la contravenție din 27 august 2011, repararea prejudiciului moral în sumă de 150000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 25 august 2016, acțiunea a fost admisă parțial.

A fost constatat încălcarea dreptului reclamantului Alexandru Solovei la examinarea în termen rezonabil a contestației declarate împotriva procesului – verbal cu privire la contravenție din 27 august 2011.

A fost încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Alexandru Solovei suma de 5000 lei în vederea reparării prejudiciului moral.

În rest, pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 145000 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, a fost respins apelul declarat de Alexandru Solovei și admis apelul declarat de Ministerul Justiției al RM, casată hotărârea primei instanțe în partea prin care a fost admisă acțiunea parțial, și anume prin care a fost constatat încălcarea dreptului reclamantului Alexandru Solovei la examinarea cauzei în termen rezonabil și încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în

beneficiul reclamantului a sumei de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral și emisă în această parte o nouă hotărâre prin care capetele de cerere nominalizate au fost respinse ca nefondate, în rest hotărârea primei instanțe, în partea respingerii acțiunii fiind menținută.

La 20 martie 2017, Alexandru Solovei a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei decizii prin care să se constate încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a contestației la procesul – verbal cu privire la contravenție din 27 august 2011 și încasarea compensației pentru prejudiciul moral în sumă de 150000 lei.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Obiectează că instanța a aplicat și interpretat eronat Legea cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a practicii privind încasarea compensației pentru prejudiciul moral la încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil.

Remarcă că instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerație argumentele invocate în cererea de chemare în judecată.

Consideră că examinarea contestației în cadrul cauzei contravenționale timp de 3 ani depășește termenul rezonabil de examinare a cauzei, fiind încălcat dreptul lui la examinare în termen rezonabil garantat de prevederile art. 4 CPC.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 30 ianuarie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 113).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Alexandru Solovei a solicitat constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a contestației depusă de el împotriva procesului – verbal cu privire la contravenție din 27 august 2011, repararea prejudiciului moral în sumă de 150000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, a constatat încălcarea dreptului reclamantului Alexandru Solovei la examinarea în termen rezonabil a contestației declarate împotriva procesului – verbal cu privire la contravenție din 27 august 2011. A fost încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Alexandru Solovei suma de 5000 lei în vederea reparării prejudiciului moral. În rest, pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 145000 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Judecând apelurile declarate de către Alexandru Solovei și Ministerul Justiției al RM, instanța de apel prin decizia din 19 ianuarie 2017, a respins apelul declarat de Alexandru Solovei și a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al RM, a casat hotărârea primei instanțe în partea prin care a fost admisă acțiunea parțial, și anume prin care a fost constatat încălcarea dreptului reclamantului Alexandru Solovei la examinarea cauzei în termen rezonabil și încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul reclamantului a sumei de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a emis în această parte o nouă hotărâre prin care capetele de cerere nominalizate au fost respinse ca nefondate, în rest hotărârea primei instanțe, în partea respingerii acțiunii fiind menținută.

În susținerea soluției sale, instanța de apel a invocat că procesul a fost redeschis în pricina respectivă prin calea de atac extraordinară – revizuirea, la cererea lui Alexandru Solovei.

A concluzionat instanța de apel că atunci când se constată că examinarea cauzei a fost redeschisă ca urmare a folosirii de către părți a căilor extraordinare de atac (la caz revizuirea), iar în final cererea de revizuire a fost respinsă ca neîntemeiată, și că persoana care a inițiat revizuirea nu este îndreptățită să pretindă la repararea prejudiciului prin încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei, or, atare încălcare se datorează în exclusivitate comportamentului părții care invocă încălcarea.

Instanța de recurs constată, însă, că deși la soluționarea pricinii au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, concluziile instanței de apel cu privire la netemeinicia hotărârii primei instanțe rezultă din aplicarea greșită și interpretarea eronată a normelor de drept material aplicabile la caz, precum și aprecierea incorectă a probelor prezentate.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs remarcă prevederile art. 2 alin. (1) și (2) a Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, potrivit cărora orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în

care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare *reclamant*).

La fel, Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale la art. 6 § 1 statuează că orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

Respectiv, cerința ca examinarea cauzei să se facă într-un termen rezonabil, trebuie raportată la fiecare caz în parte, luând în considerare durata procedurii, natura pretențiilor, complexitatea procesului, comportamentul autorităților competente și al părților, dificultatea dezbaterilor, aglomerarea rolului instanței precum și exercitarea căilor de atac.

Perioada de judecare care urmează a fi luată în considerație la caz.

Din materialele pricinii, precum și din rapoartele executate de instanțe se constată cu certitudine că la data de 27 august 2011 în privința lui Alexandru Solovei a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție în temeiul art. 69 Cod contravențional.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție, Alexandru Solovei la data de 01 martie 2012 a depus contestație, solicitând anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare (f. d. 5).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din martie 2012, la ședință nu s-a prezentat partea vătămată Liudmila Grozova, astfel că ședința de judecată a fost amânată pentru data de 12 aprilie 2012, orele 16:00 (f. d. 33).

La ședința din 12 aprilie 2012 instanța a audiat partea vătămată Liudmila Grozova și contravenientul, ulterior a pronunțat hotărârea judecătorească (f. d. 34-35).

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 12 aprilie 2012 s-a dispus de a refuza în repunerea termenului contestației lui Alexandru Solovei și a menține procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia privind aplicarea sancțiunii contravenționale în privința lui Alexandru Solovei.

La data de 03 mai 2012, Alexandru Solovei a depus obiecții asupra procesului-verbal al ședinței de judecată din 12 aprilie 2012 (f. d. 36).

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 mai 2012 obiecțiile înaintate de Alexandru Solovei asupra procesului-verbal al ședinței de judecată au fost respinse total (f. d. 37).

Ulterior, la 16 aprilie 2012, Alexandru Solovei a depus recurs asupra hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 12 aprilie 2012.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2012, s-a decis de a respinge ca nefondat recursul avocatului Alexei Croitor în interesele contravenientului Alexandru Solovei și de a menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 12 aprilie 2012 prin care a fost respinsă cererea contravenientului Alexandru Solovei privind repunerea în termenul de declarare a contestației împotriva deciziei agentului constatatator din cadrul

IP Rîșcani, mun. Chișinău nr. 2011020800190 din 27 august 2011, prin care dânsul a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 30 unități convenționale.

La data de 07 iunie 2012, Alexandru Solovei a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 12 aprilie 2012, solicitând admiterea cererii de revizuire și casarea hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău nr. 5-226/2012 din 12 aprilie 2012.

Respectiv, s-a numit ședință de judecată pentru examinarea cererii de revizuire la data de 20 iulie 2012, ora 11:00.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din data de 20 iulie 2012 (f. d. 39), se atestă că revizuentul Alexandru Solovei a depus cerere de recuzare a judecătorului (f. d. 38).

Prin încheierea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 20 iulie 2012, cererea de recuzare a judecătorului a fost respinsă, cauza fiind remisă spre examinare în același complet de judecată (f. d. 40).

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 20 iulie 2012 cererea de revizuire a hotărârii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 12 aprilie 2012 înaintată de Alexandru Solovei privind refuzul în repunerea în termen a contestației înaintate de Alexandru Solovei asupra procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei din 27 august 2011, a fost respinsă ca neîntemeiată (f. d.41).

La data de 06 august 2012, Alexandru Solovei a depus cerere de recurs împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 20 iulie 2012, solicitând casarea acesteia întrucât i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil (f.d. 42).

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2012 a fost admis recursul înaintat de Alexandru Solovei, hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 20 iulie 2012, fiind casată, iar cauza fiind remisă la o nouă examinare în aceeași judecătorie în alt complet de judecată.

În rejudecare, ședința de judecată în cauza contravențională a fost fixată pentru data de 09 noiembrie 2012, ora 11:00.

Întrucât a expirat timpul preconizat pentru ședința respectivă, examinarea cauzei a fost amânată pentru data de 13 februarie 2013, ora 13:30 (f. d. 43).

În cadrul ședinței de judecată din 13 februarie 2013 a fost audiat contravenientul, victima și martorul Egor Landin, însă din motivul expirării timpului preconizat pentru ședință, aceasta a fost amânată pentru data de 04 aprilie 2013, ora 15:30 (f. d.43/verso - 44).

În cadrul ședinței de judecată din 04 aprilie 2013 a fost audiat suplimentar martorul Egor Landin, a fost vizualizată înregistrarea prezentată de contravenient, s-a dispus finalizarea examinării în fond a cauzei, susținerile verbale fiind amânate pentru data de 02 mai 2013, ora 15:45, (f. d. 44/verso, 45).

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 mai 2013 a fost admisă contestația lui Alexandru Solovei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei CPs. Rîșcani, mun. Chișinău din 27 august 2011, a fost

repusă în termen contestația lui Alexandru Solovei asupra procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei CPs. Rîșcani, mun. Chișinău din 27 august 2011, întocmit în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional, s-a dispus anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare, procesul contravențional, fiind încetat.

La data de 15 mai 2013, hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 mai 2013 a fost atacată cu recurs de partea vătămată Liudmila Grozova.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2013 recursul părții vătămate Liudmila Grozova a fost admis, hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 02 mai 2013 fiind casată și remisă cauza contravențională spre o nouă examinare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Parvenită spre rejudecare, cauza a fost repartizată altui judecător, ședința de judecată fiind fixată pentru data de 05 septembrie 2013, ora 11:00.

În cadrul ședinței de judecată din 05 septembrie 2011, contestatorul Alexandru Solovei a înaintat un demers privind audierea în calitate de martor a lui Egor Landin (f. d. 46), demersul fiind admis de instanță, motiv din care ședința a fost amânată pentru data de 15 octombrie 2013, ora 15:30 (f. d.49).

Ședința de judecată din 15 octombrie 2013 a fost întreruptă la cererea avocatului contestatorului Alexandru Solovei, Alexei Croitor, următoarea ședință fiind fixată pentru data de 06 noiembrie 2013, ora 13:00 (f. d. 49/verso).

La ședința din 06 noiembrie 2013 din partea contestatorului Alexandru Solovei a parvenit un demers privind efectuarea înregistrării audio a ședinței de judecată (f. d. 47), demersul a fost admis de instanță, a fost audiat martorul Egor Landin, iar din motivul expirării timpului preconizat pentru ședință, s-a anunțat întrerupere până la data de 13 decembrie 2013, ora 16:30 (f. d. 50).

În cadrul ședinței de judecată din 13 decembrie 2013, contestatorul Alexandru Solovei a înaintat un demers privind vizualizarea înregistrării video (f. d. 48), demers care a fost respins de instanță din motiv că înregistrarea nu a fost obținută conform procedurii (f. d. 50/verso).

Întrucât demersul a fost respins de instanță, contestatorul Alexandru Solovei a înaintat cerere de recuzare judecătorului (f. d.53), astfel ședința de judecată a fost întreruptă.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 13 decembrie 2013 (f. d.52), cererea de recuzare a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Astfel, tot la data de 13 decembrie 2013, ședința de judecată a continuat în aceeași componentă, au fost studiate materialele dosarului, au fost ascultate susținerile verbale, iar din motiv că a expirat timpul preconizat pentru ședință, precum și din motiv că s-a finisat ziua de muncă, ședința de judecată a fost întreruptă până la data de 24 decembrie 2013, ora 16:00 (f. d.51-5 l/verso), în cadrul ședinței de judecată din 24 decembrie 2013 instanța s-a retras în camera de deliberare, hotărârea a fost emisă și pronunțată (f. d. 51/verso).

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2013 a fost respinsă cerința privind repunerea în termen a contestației lui Alexandru Solovei asupra procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei CPs.

Rîșcani, mun. Chișinău din 27 august 2011, întocmit în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional, a fost respinsă contestația lui Alexandru Solovei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei CPs. Rîșcani, mun. Chișinău 27 august 2011, ca tardivă și neîntemeiată.

La data de 03 ianuarie 2014, hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2013 a fost atacată cu recurs de către avocatul contravenientului Alexandru Solovei, Alexei Croitor.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2014 recursul declarat de avocatul contravenientului Alexandru Solovei, Alexei Croitor a fost admis, hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 decembrie 2013 fiind casată și remisă cauza contravențională spre o nouă examinare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Parvenită spre rejudecare, cauza a fost repartizată altui judecător, ședința de judecată fiind fixată pentru data de 17 iulie 2014. La data de 16 iulie 2014 prin intermediul cancelariei Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, avocatul contravenientului Alexandru Solovei, Alexei Croitor a depus o cerere privind amânarea ședinței de judecată din 17 iulie 2014, întrucât contravenientul se afla în deplasare peste hotarele țării (f. d. 54).

Luând în considerație cererea respectivă, ședința de judecată din 17 iulie 2014 a fost amânată pentru data de 05 septembrie 2014, ora 10:00 (f. d. 56).

În cadrul ședinței de judecată din 05 septembrie 2014 partea vătămată Liudmila Grozova a solicitat amânarea ședinței de judecată ca să facă cunoștință cu materialele dosarului, demers admis de instanță, fiind fixată următoarea ședință pentru data de 24 septembrie 2014, ora 14:20 (f. d. 56/verso).

În cadrul ședinței de judecată din 24 septembrie 2014 partea vătămată Liudmila Grozova a solicitat amânarea ședinței de judecată din motiv că are preconizată o ședință de judecată la Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, ședința fiind amânată pentru data de 26 septembrie 2014, ora 15:00 (f. d. 56/verso).

Ședința de judecată din 26 septembrie 2014 a fost amânată din motiv că partea vătămată Liudmila Grozova prin intermediul cancelariei Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău a depus o cerere de amânare, cererea a fost admisă, fiind fixată ședința de judecată pentru data de 03 octombrie 2014, ora 15:40 (f. d. 57).

În cadrul ședinței de judecată din 03 octombrie 2014 a fost audiată partea vătămată Liudmila Grozova, însă din motiv că nu era prezent martorul a cărui audiere a fost acceptată de instanță, ședința s-a amânat pentru data de 28 octombrie 2014, ora 15:00 (f. d. 57).

Ședința de judecată din 28 octombrie 2014 a fost amânată din motiv că nu s-au prezentat martorii care urmau a fi audiați (f. d. 55), fiind fixată o nouă ședință pentru data de 03 noiembrie 2014, ora 15:10 (f. d. 57/verso).

În cadrul ședinței de judecată din 03 noiembrie 2014 au fost audiați martorii Alexandr Olișinețki și Egor Landin, la solicitarea reprezentantului contravenientului a fost audiată înregistrarea audio cu conversația dintre părți, au fost studiate materialele dosarului, au fost ascultate susținerile verbale, hotărârea a fost emisă și pronunțată (f. d. 58-58/verso).

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 03 noiembrie 2014 a fost admisă cererea de revizuire a hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 12 aprilie 2012 privind refuzul în repunerea în termen a contestației înaintate de Alexandru Solovei asupra procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei din 27 august 2011. A fost repusă în termen contestația lui Alexandru Solovei asupra procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei CPs. Rîșcani, mun. Chișinău din 27 august 2011, întocmit în baza art. 69 alin. (1) Cod Contravențional, s-a constatat nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare, procesul contravențional fiind încetat.

La data de 17 noiembrie 2014 hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 03 noiembrie 2014 a fost atacată cu recurs de către partea vătămată Liudmila Grozova.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2015 recursul declarat de partea vătămată Liudmila Grozova a fost admis, hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 03 noiembrie 2014 fiind casată și remisă cauza contravențională spre o nouă examinare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată pe cauza dată, în rejudecare s-au petrecut 8 ședințe de judecată dintre care cinci au fost amânate la cererea părții vătămate Liudmila Grozova (21 mai 2015 – f. d.59), lipsa agentului constator (22 iunie 2015 și 15 iulie 2015) și cererea avocatului Alexei Croitor (13 octombrie 2015 (f. d. 60) și 27 noiembrie 2015).

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 30 martie 2016 cererea de revizuire a hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 12 aprilie 2012 înaintată de Alexandru Solovei privind refuzul în repunerea în termen a contestației înaintate de Alexandru Solovei asupra procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei din 27 august 2011, a fost respinsă, ca inadmisibilă.

Ulterior, la data de 06 aprilie 2016 Alexandru Solovei a depus recurs împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 30 martie 2016.

La data de 03 mai 2016 dosarul a fost expedit Curții de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de recurs asupra hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 30 martie 2016.

Prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2016, s-a decis respingerea ca fiind nefondat a recursului declarat de către Alexandru Solovei (f. d. 63).

Ca urmare a informației relatate, instanța de recurs notează că caracterul rezonabil al duratei procesului trebuie evaluat în lumina circumstanțelor cauzei, în special a criteriilor de apreciere a termenului rezonabil de judecare a pricinii cum sunt: complexitatea cauzei, comportamentul părților, precum și miza (interesul) pentru reclamant (a se vedea, *Frydlender v. France* [GC], nr. 30979/96, §43, ECHR 2000-VII și *Cravenco v. Moldova*, nr. 13012/12, 15 ianuarie 2008).

Complexitatea cauzei.

Din punct de vedere a complexității, Colegiul nu consideră că această cauză este dificilă factologic sau juridic și nu necesită o muncă juridică vastă, fiind una simplă de complexitate, având în vedere subiecții în proces, obiectul contestației, materialul probator și cadrul legal în baza cărui urma a fi verificată temeinicia și legalitatea pretențiilor formulate de contestator.

Comportamentul părților.

În ceea ce privește conduita autorităților naționale, Colegiul notează că deși în cadrul judecării contestației a primei instanțe și instanței de apel ca instanță de recurs se înregistrează amânarea repetată a ședințelor de judecată, această perioadă nu poate fi imputată instanțelor, deoarece amânările au avut loc întemeiat, întru exercitarea drepturilor procedurale a părților.

Totodată este evident că întinderea duratei de aflare pe rol a cauzei și existența unui număr impunător de hotărâri judecătorești, a fost rezultatul neconformării primei instanțe indicațiilor instanței de recurs, precum și incorectitudinii aplicării legii materiale la judecarea, dar nu al complexității inerente a cauzei în sine.

În situații similare, Curtea menționează că chiar dacă nu este în măsură să analizeze calitatea jurisprudenței instanțelor judecătorești naționale, ea consideră că, deoarece remiterea cauzelor spre reexaminare este de obicei dispusă ca urmare a erorilor comise de către instanțele judecătorești inferioare, repetarea unor astfel de procedee în cadrul unui set de proceduri dezvăluie o deficiență serioasă în sistemul judiciar (a se vedea *Wierciszewska v. Poland*, nr. 41431/98, § 46, 25 noiembrie 2003, și *Pavlyulynets v. Ukraine*, nr.70767/01, § 51, 06 septembrie 2005).

Instanța de recurs, la acest compartiment remarcă că deși lui Alexandru Solovei nu-i poate fi imputată responsabilitatea pentru motivul rejudecărilor care au avut loc în cauză, ultimul, se face responsabil pentru unele perioade de întrerupere a ședințelor de judecată, deoarece reprezentantul său adeseori înainta diverse demersuri, și cereri de amânare, aspecte ce se soldau cu amânarea ședințelor de judecată.

Totodată, urmează de remarcat și faptul că chiar dacă Alexandru Solovei și poate fi considerat responsabil pentru perioade nesemnificative de întârziere a examinării contestației în cauza contravențională, comportamentul reprezentantului său nu a contribuit substanțial la durata procedurilor, mai mult că acesta a fost îndreptat întru exercitarea drepturilor procedurale și apărarea celor pretinse.

Miza (interesul) pentru reclamant.

Instanța de recurs menționează că în sensul Legii enunțate, miza pentru Alexandru Solovei la examinarea contestației în procedura contravențională analizată la caz există, or ultimul pretindea la anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare, întocmit în privința sa în temeiul art. 69 Cod contravențional.

În conexiunea celor relatate, reieșind din perioada examinării contestației în cauza contravențională, de atitudine a părților la judecarea cauzei, de complexitatea

ei, precum și miza (interesul) pentru reclamant, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că cerința cu privire la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale de examinare a contestației, prevăzută de legea națională și articolul 6 § 1 al Convenției, nu a fost respectată, aspect care generează constatarea acestei încălcări.

Conform art. 2 alin. (6) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

Iar art. 5 alin. (1) al aceleiași legi, statuează că în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

În același context, instanța de recurs ia în considerație și realizările în acest sens a practicii judiciare, și anume că aprecierile prejudiciului moral se face în raport cu criteriile menționate anterior (comportamentul părților, miza pentru reclamant, durata neexecutării), totodată luându-se obligatoriu în considerație și principiul general al echității, iar suma apreciată să nu fie vădit disproporțională cu sumele acordate de Curtea Europeană.

În consecință, stabilind că lui Alexandru Solovei i-a fost cauzat un anumit nivel de stres și frustrare, ca urmare a duratei excesive a procedurii contravenționale, instanța de recurs justifică și dreptul acestuia la repararea prejudiciului moral cauzat.

Față de toate aceste considerente, instanța de recurs consideră eronată concluzia instanței de apel precum că persoana care a inițiat revizuirea nu este îndreptățită să pretindă la repararea prejudiciului prin încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei și că atare încălcare se datorează în exclusivitate comportamentului părții care invocă încălcarea.

Asta deoarece, chiar și în cazul redeschiderii procedurii de examinare a contestației în cauza contravențională, ca urmare a declarării revizuirii de către Alexandru Solovei, instanțele de judecată urmau să respecte termenul rezonabil de examinare a cauzei.

Drept urmare, reieșind din specificul acțiunii, se va reține că prima instanță, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, creând condiții obiective participanților la proces, just a ajuns la concluzia de a admite cerința cu privire la constatarea încălcării dreptului reclamantului Alexandru Solovei la examinarea în termen rezonabil a contestației declarate

împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție din 27 august 2011 și repararea prejudiciului moral, totodată corect determinând și mărimea compensației pentru prejudiciu cauzat lui Alexandru Solovei în sumă de 5000 lei, care ar constitui o satisfacție echitabilă a prejudiciului cauzat acestuia ca rezultat al neexaminării în termen rezonabil a contestației.

Or, cuantumul prejudiciului moral pretins de către Alexandru Solovei în mărime de 150000 lei este vădit disproporțional și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

Față de cele ce preced și având în vedere că circumstanțele pricinii au fost stabilite de către instanțele judecătorești și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Alexandru Solovei.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017 și se menține hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25 august 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Solovei împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a contestației și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu